

Sesizare CC, dosar nr. 2r-151 MOLDOVANU LILIAN vs KOZLOVA LUDMILA

De la : @justice.md> V, 19 Mar, 2021 10:54
Subiect : Sesizare CC, dosar nr. 2r-151 MOLDOVANU LILIAN vs KOZLOVA LUDMILA 2 fișiere atașate
Către : secretariat@constcourt.md

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU 2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4 www.instante.justice.md ; e-mail: cac@justice.md Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355	CHISINAU COURT OF APPEAL 4 Teilor str., Chișinău 2043 www.instante.justice.md ; e-mail: cac@justice.md Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355
<u>№</u>	

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu 28, MD-2004

Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată în cadrul procesului civil nr. 2r-151/21 a recursului declarat de Kozlova Ludmila împotriva încheierii judecătorei Orhei (sediul Teleneshti) din 15.12.2021, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Moldovanu Lilian împotriva lui Kozlova Ludmila privind confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere și eliberarea titlului executoriu.

*Anexă: 1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 10 file.
2. Copia încheierii din 11 martie 2021 pe 5 file.*

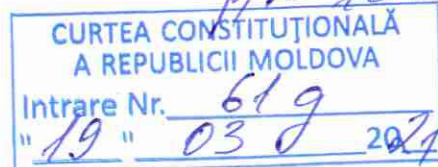
Vice-Președintele

Nelea Budăi

Confirmați vă rog recepționarea mesajului!

 sesizare CC dosar nr. 2r-151.pdf
287 KB

 încheiere 2r-151.pdf

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28
Chișinău, MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE

Privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit a) și lit. g) din Constituție

A – AUTORUL excepției de neconstituționalitate

- 1. Nume KOZLOVA**
- 2. Prenume LUDMILA**

B – Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun

În fapt, la momentul de față pe rolul Curții de Apel Chișinău se află dosarul civil nr. 2r-151/21 cu privire la contestarea încheierii Judecatoriei Orhei sediu TELENEȘTI din 15.12.20 pronunțate la cererea lui Moldovanu Lilian împotriva Ludmilei Kozlova, privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului executoriu pe suma de 772 760 lei.

La data de 05 noiembrie 2019, reclamantul Moldovanu Lilian a înaintat în instanța de judecată cerere împotriva pârâtei Kozlova Ludmila privind confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere și eliberarea titlului executoriu. În motivarea cererii reclamantul a indicat că la data de 19 iulie 2018 el, Moldovanu Lilian, în calitate de creditor și pârâta Kozlova Ludmila, în calitate de debitor, în biroul mediatorului „Mediator Maxim Angela”, au încheiat o tranzacție de împăcare, având la baza Contractul de mediere nr.75, din 06 iulie 2018. Kozlova Ludmila și-a asumat angajamentul achitării datoriei de 772760 lei, potrivit graficului enunțat, obligație pe care ultima nu a respectat-o.

Reclamantul solicită confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere între Moldovanu Lilian și Kozlova Ludmila la data de 19 iulie 2018, în baza contractului de mediere nr.75 din 06 iulie 2018, încheiat în biroul mediatorului „Mediator Maxim Angela” și să fie eliberat titlu executoriu privind încasarea de la Kozlova Ludmila în beneficiul lui Moldovanu Lilian a sumei de 772760 (șapte sute șaptezeci și două mii șapte sute șazeci) lei.

În referința la cererea de chemare în judecată Ludmila Kozlova a invocat că datoria este parțial achitată și a confirmat acest fapt prin dovezile respective (recipisele reclamantului, extrasul de pe contul bancar, privind tranzacțiile bănești în beneficiul lui), pe suma totală de 181 425 lei.

La etapa examinării cauzei în ordine de recurs în instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău a indicat asupra faptului că judecătorul de fond nu a analizat dovezile prezentate de recurentă în susținerea afirmației că datoria arătată în tranzacție este parțial achitată. Inclusiv din acest motiv dosarul a fost trimis la rejudecare în prima instanța, în alt complet de judecată.

La rejudecare prima instanța a refuzat de a recunoaște achitarea parțială a sumelor prevăzute de tranzacție și a emis titlul executoriu pe toată suma tranzacției, și anume pe suma de 772 760 lei.

Accasta încheierea a fost atacată cu recurs, de către pârta.

C – Obiectul sesizării

- 1) Controlul constituționalității sintagmei „după caz”, din cuprinsul normei art. 488 alin. (2) lit. d) al Codului de Procedură Civilă.
- 2) Controlul constituționalității sintagmei “ în termen de 15 zile lucrătoare de la depunere fără citarea părților” din cuprinsul normei art. 489 alin. (1) al Codului de Procedură Civilă.
- 3) Controlul constituționalității conținutului art. 490 al Codului de Procedură Civilă (“Soluționarea cererii de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil”), prin prisma lipsei unei posibilități ca o atare cerere să fie admisă parțial.

în sensul corespunderii cu prevederile art. 20 al Constituției (Accesul liber la justiție), art. 23 al Constituției (Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle), art 46 al Constituției (Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia).

D – Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție.

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. [...]”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

“(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire. (3) Averele dobândite licit nu pot fi confiscate. Caracterul licit al dobândirii se prezumă[...].”

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale sunt următoarele:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

Prevederile relevante ale Codului de Procedură Civilă nr. 225 din 30.05.2003

Articolul 488.

Conținutul cererii de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil și de eliberare a titlului de executare silită

“(1) În cererea de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil și de eliberare a titlului de executare silită se indică:

- a) instanța către care îi este adresată cererea;
- b) numele și prenumele mediatorului care a mediat litigiul;
- c) numele și prenumele sau denumirea părților procesului de mediere, domiciliul sau sediul acestora, numerele de telefon/fax, adresa electronică și alte date de contact;
- d) data încheierii tranzacției;
- e) solicitarea părții interesate de a se confirma tranzacția și de a i se elibera titlul de executare silită a tranzacției;
- f) după caz, datele de contact ale reprezentantului legal al reclamantului.

(2) La cererea de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil și de

eliberare a titlului de executare silită se anexează:

- a) tranzacția în original;
- b) convenția de mediere, dacă o astfel de convenție a fost încheiată;
- c) copia de pe procesul-verbal privind încetarea procesului de mediere;
- d) *după caz*, actele ce atestă executarea parțială a tranzacției.

(3) Dacă cererea a fost depusă cu încălcarea prevederilor prezentului articol, acesteia nu i se dă curs, în conformitate cu art. 171".

Articolul 489.

Examinarea cererii de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil

(1) Cererea de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil se examinează în regim de urgență, *în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii, fără citarea părților*. Instanța trimite părții care se opune executării benevole a tranzacției copiile de pe cererea de confirmare a tranzacției și de pe materialele anexate, stabilind un termen pentru prezentarea referinței.

(2) Dacă instanța consideră necesar, aceasta convoacă părțile interesate pentru audieri, înștiințându-le despre data, ora și locul ședinței, fără întocmirea procesului-verbal.

(3) Judecătorul refuză confirmarea tranzacției dacă aceasta:

- a) contravine legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului;
- b) a fost încheiată cu încălcarea prevederilor Legii cu privire la mediere.

Articolul 490.

Soluționarea cererii de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil

(1) În cazul admiterii cererii, judecătorul emite o încheiere privind confirmarea tranzacției, în care se indică:

- a) numărul dosarului și data eliberării încheierii;
- b) instanța, numele și prenumele judecătorului care a emis încheierea;
- c) numele și prenumele sau denumirea părților care au încheiat tranzacția, domiciliul sau sediul și, după caz, datele lor bancare, precum și alte date de contact;
- d) numele și prenumele sau denumirea părții care a solicitat confirmarea tranzacției;
- e) constatările și concluziile instanței privind admiterea sau respingerea cererii;
- f) caracterul executoriu al încheierii rămase definitive;
- g) termenul și modul de contestare a încheierii.

(2) Concomitent cu emiterea încheierii prevăzute la alin. (1), judecătorul eliberează și titlul

executoriu, susceptibil de executare silită.

(3) Dacă se refuză confirmarea tranzacției, instanța judecătorească pronunță o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs.

E – Argumentele pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Constituția este o „LEGE SUPREMĂ A SOCIETĂȚII ȘI A STATULUI” și nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Prevederile respective ale Codului de Procedura Civilă care reglementează procedura de examinare a cererii de confirmare a tranzacției sunt formulate în mod clar în detrimentul pîrîtului.

În special, art. 488 alin. (2) lit. d) al Codului prevede în conținutul anexelor obligatorii la cererea de confirmare a tranzacției *“după caz, actele ce atestă executarea parțială a tranzacției”*. Iar conform prevederilor alin. (3) al aceluiași articol dacă cererea a fost depusă cu încălcarea prevederilor prezentului articol, *“acesteia nu i se dă curs, în conformitate cu art. 171”*. Se subînțelege că dacă nu au fost anexate actele ce atestă executarea parțială a tranzacției, acțiunii reclamantului nu i se dă curs. Însă, cu toate acestea, la momentul primirii cererii judecătorul *nu poate cunoaște niciodată dacă este sau nu executată tranzacția, mai ales în mod parțial*. Astfel, orice cerere de acest gen, chiar și în lipsa anexelor prevăzute de lit. d), se pune pe rol în modul garantat. Drept urmare, la etapa primirii acțiunii pîrghii care pot fi utilizate la apărarea drepturilor pîrîtului care a executat parțial tranzacție nu lucrează. Ulterior, chiar dacă s-a dovedit ca reclamantul nu a anexat dovezile de executare a tranzacției cererea nu este supusă restituirii.

Mai mult ca atât, art. 489 alin (1) al Codului prevede că cererea de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil *se examinează în regim de urgență, în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii, fără citarea părților*. Acest termen nu este unul suficient și rațional din punct de vedere a asigurării apărării, inclusiv prezentarea dovezilor de executare a tranzacției, din partea pîrîtului (documentele bancare, etc.). Or, este o perioadă incompatibilă cu conceptul termenului rezonabil de judecare a cauzei.

Prin toate aceste dispozițiile este încălcat principiul egalității armelor în procesul civil, în sensul art. 6 al Convenției Europene a drepturilor omului și a art. 20 al Constituției.

În afara de aceasta principiul egalității armelor în procesul civil prin prevederile art. 489-490 este lezat și mai mult dacă ținem cont de faptul că prin prevederile art. 490 alin (3) CPC se prevede special că în cazul *dacă se refuză confirmarea tranzacției, instanța judecătorească pronunță o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs*.

Astfel, prin prevederile art. 489-490 CPC nu este prevăzută nici necesitatea motivării încheierii de admitere a acțiunii nici posibilitatea atacării încheierii de admitere, cu recurs. Aceasta sintagma creează pentru persoană o situație de incertitudine intrînd în contradicție cu principiul previzibilității motiv pentru care este contrară și art. 23 din Constituție.

În final, art. 489 și 490 ale Codului prevăd pentru instanțele de judecată *numai posibilitatea confirmării sau respingerii* cererii de confirmare a tranzacției, fără posibilitatea ca o atare cerere să fie *admisă parțial*. Iar lipsa posibilității legale de a admite parțial cererea creditorului nu asigură protecția dreptului de proprietate al debitorilor, mai ales celor cu bună-credință care au executat parțial sau integral o tranzacție (art. 46 al Constituției).

Legile pot stabili drepturi și obligații care însă nu pot deroga de la garanțiile fundamentale (constituționale), ele în esență doar avînd rolul de transpunere a principiilor și normelor constituționale.

Codul de Procedura Civilă la etapa primirii acțiunii de confirmare a tranzacției nu îi acordă o posibilitate reală instanței de a cunoaște adevărul privind executarea tranzacției din partea pîrîtului (numai dacă reclamantul dorește acest lucru). În continuare este prevăzut un termen extrem de restrîns pentru examinarea cererii care nu îi dă posibilitate pîrîtului de a pregăti apărarea cuvenită, cu toate că dosarul se examinează fără citarea părților, iar în final cererea poate fi sau admisă sau respinsă fără posibilitatea ca o atare cerere să fie admisă parțial. Și chiar atacarea cu recurs în cazul admiterii acțiunii de confirmare a tranzacției nu este prevăzută în normele art. 489-490 CPC.

Astfel, toate aceste soluțiile legislative contravin mai multor prevederi Constituției, în special art. art. 20, 23, 46 din Constituție.

G - Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria mea onoare ca informațiile prezentate Curții sunt veridice

Kozlova Ludmila

16.02.2021

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (jud. Ludmila Iarmaliuc)
Dosarul nr.2r-151/21
(2-19175833-02-2r-21012021)

ÎNCHEIERE

11 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ana Panov
Liuba Pruteanu și Ion Țurcan

examinând, fără citarea părților, cererea înaintată de recurenta Kozlova Ludmila, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.488 alin.(2), art.489 alin.(1), art.490 al Codului de Procedură Civilă și sesizarea Curții Constituționale, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Moldovanu Lilian împotriva lui Kozlova Ludmila privind confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere și eliberarea titlului executoriu,

c o n s t a t ă :

1. Pe data de 05.11.2019, reclamantul Moldovanu Lilian a înaintat în instanța de judecată împotriva pârâtei Kozlova Ludmila, cerere privind confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere și eliberarea titlului executoriu.

2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06.12.2019, s-a admis cererea depusă de Moldovanu Lilian împotriva Ludmilei Kozlova cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare, prin care părțile previn un proces civil, încheiată la mediator la data de 19.07.2018 în baza contractului de mediere nr.75 din 06.07.2018 și s-a dispus eliberarea titlului executoriu privind încasarea sumei de 772 760 lei (f.d.28-29).

3. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 12.12.2019 s-a corectat omisiunea în încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06.12.2019 și s-a completat dispozitivul încheierii Judecătoriei Orhei sediul Telenești din 06.12.2019 cu sintagma: "Se confirmă tranzacția de împăcare încheiată între Moldovanu Lilian și Kozlova Ludmila la 19.07.2018 în baza contractului de mediere nr.75 din 06.07.2018, în cadrul BM "Mediator Maxim Angela" (f.d.33).

4. La data de 20.12.2019, Kozlova Ludmila a depus recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06.12.2019 și 12.12.2019, solicitând admiterea recursului, casarea încheierilor contestate, încetarea procesului privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului executoriu, în baza art.487 CPC sau transmiterea la rejudecare a cauzei în aceeași instanță de judecată (f.d.35-36).

5. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23.03.2020, s-a admis recursul declarat de Kozlova Ludmila. S-au casat încheierile Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06.12.2019 și din 12.12.2019, în cauza civilă la cererea lui Moldovanu Lilian împotriva Ludmilei Kozlova cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare, prin care părțile previn un proces civil, încheiată la mediator la data de 19.07.2018 în baza contractului de mediere nr.75 din 06.07.2018 și eliberarea titlului executoriu, cu restituirea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de judecată Judecătoria Orhei, sediul Telenești, în alt complet de judecată (f.d.51-55).

6. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 21.05.2020 cererea de confirmare a tranzacției a fost admisă. S-a confirmat tranzacția încheiată la data de 19 iulie 2018, în procesul de mediere în baza contractului de mediere nr.75 din 06 iulie 2018, între Moldovanu Lilian, născut la data de 02.09.1975, cod personal 0971806543683, domiciliat în mun. Chișinău, str. Valea Albă, nr.28 și Kozlova Ludmila, născută la data de 28 august 1963,

cod personal 2007802834039, domiciliată în satul Ratuș, r-nul Telenești, în biroul de mediere „Mediator Maxim Angela”, cu sediu în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 43/3, mediator Maxim Angela, atestat nr.255 din 06 martie 2013, hotărârea nr.10 din 28 martie 2017. S-a eliberat titlu executoriu privind încasarea de la Kozlova Ludmila, născută la data de 28 august 1963, cod personal 2007802834039, domiciliată în satul Ratuș, r-nul Telenești, în beneficiul lui Moldovanu Lilian, născut la data de 02.09.1975, cod personal 0971806543683, domiciliat în mun. Chișinău, str. Valea Albă, nr.28, datoria în mărime de 772760 (șapte sute șaptezeci și două mii șapte sute șaiszeci) lei (f.d.69-70).

7.La data de 05.06.2020, Kozlova Ludmila a declarat recurs împotriva încheierii instanței de fond din 21.05.2020, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoria Orhei, sediul Telenești din 21.05.2020, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată (f.d.73-75).

8.Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06.10.2020, s-a admis recursul declarat de Kozlova Ludmila. S-a casat încheierea Judecătoria Orhei, sediul Telenești din 21.05.2020, în cauza civilă la cererea lui Moldovanu Lilian împotriva Ludmillei Kozlova cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare, prin care părțile previn un proces civil, încheiată la mediator la data de 19.07.2018 în baza contractului de mediere nr.75 din 06.07.2018 și eliberarea titlului executoriu. S-a restituit cauza la rejudecare în aceeași instanță de judecată Judecătoria Orhei, sediul Telenești, în alt complet de judecată (f.d.94-105).

9.La 15.12.2020, pârâta Kozlova Ludmila a înaintat cerere privind suspendarea pricinii civile la cererea înaintată de Moldovanu Lilian, în temeiul prevăzut de art.26 l lit.d) și h) Cod de procedură civilă.

10.Prin încheierea Judecătoria Orhei, sediul Telenești din 15.12.2020, s-a respins cererea de suspendarea procesului civil înaintată de pârâta Kozlova Ludmila, la cererea reclamantului Moldovanu Lilian împotriva pârâtei Kozlova Ludmila privind confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere și eliberarea titlului executoriu (f.d.134-135).

11.Prin încheierea Judecătoria Orhei, sediul Telenești din 15.12.2020, s-a admis cererea reclamantului Moldovanu Lilian împotriva pârâtei Kozlova Ludmila privind confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere și eliberarea titlului executoriu. S-a confirmat tranzacția încheiată la 19 iulie 2018, în procesul de mediere în baza contractului de mediere nr.75 din 06 iulie 2018, între Moldovanu Lilian (a.n.02.09.1975, IDNP-0971806543683, domiciliat în mun. Chișinău, str. Valea Albă, nr.28) și Kozlova Ludmila (a.n.28.08.1963, IDNP-2007802834039, domiciliată în satul Ratuș, raionul Telenești), în biroul de mediere „Mediator Maxim Angela”(cu sediul în municipiul Chișinău, strada Calea Ieșilor 43/3), mediator Maxim Angela, atestat nr.255 din 06 martie 2013, hotărârea nr.10 din 28 martie 2017. S-a eliberat titlu executoriu privind încasarea de la Kozlova Ludmila (a.n.28.08.1963, IDNP-2007802834039, domiciliată în satul Ratuș, raionul Telenești), în beneficiul lui Moldovanu Lilian (a.n.02.09.1975, IDNP-0971806543683, domiciliat în mun. Chișinău, str. Valea Albă, nr.28) datoria în mărime de 772 760 (șapte sute șaptezeci și două mii șapte sute șaiszeci) lei (f.d.131-133).

12.Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la data de 30.12.2020 prin intermediul poștei electronice, ulterior la aceeași dată prin intermediul cancelariei, recurenta Kozlova Ludmila, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoria Orhei, sediul Telenești din 15.12.2020, prin care s-a confirmat tranzacția de împăcare și s-a eliberat titlul executoriu, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată (f.d.138-156).

13.I.a 21.01.2021, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de recurs judecătorului raportor Panov Ana.

14.La data de 15.02.2021, intimatul Moldovanu Lilian și reprezentantul său avocat Viorel Chetrușcă, au depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea cererii de recurs ca fiind neintemeiată.

15.Pe data de 17.02.2021, recurenta Kozlova Ludmila a depus cerere privind sesizarea

Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității art.488 alin.(2), art.489 alin.(1), art.490 al Codului de Procedură Civilă.

În motivarea cererii, menționează că în referința la cererea de chemare în judecată Ludmila Kozlova a invocat că datoria este parțial achitată și a confirmat acest fapt prin dovezile respective (recipisele reclamantului, extrasul de pe contul bancar, privind tranzacțiile bănești), pe suma totală de 181 425 lei. La etapa examinării cauzei în ordine de recurs în instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău a indicat asupra faptului că judecătorul de fond nu a analizat dovezile prezentate de recurentă în susținerea afirmației că datoria arătată în tranzacție este parțial achitată. Inclusiv din acest motiv dosarul a fost trimis la rejudecare în prima instanța, în alt complet de judecată.

Relevă că la rejudecare prima instanța a refuzat însă de a recunoaște achitarea parțială a sumelor prevăzute de tranzacție și a emis titlul executoriu pe toată suma tranzacției, și anume pe suma de 772 760 lei.

Susține că în decurs de examinare a prezentei cauze și de studiere a prevederilor Codului de Procedură Civilă, Capitolul XLV, a stabilit că prevederile respective ale Codului care reglementează procedura de examinare a cererii de confirmare a tranzacției sunt formulate în mod clar în detrimentul părâtului. În special, art. 488 alin.(2) lit.d) al Codului prevede în conținutul anexelor obligatorii la cererea de confirmare a tranzacției "după caz, actele ce atestă executarea parțială a tranzacției". Iar conform prevederilor alin.(3) al aceluiași articol dacă cererea a fost depusă cu încălcarea prevederilor prezentului articol, "acesteia nu i se dă curs, în conformitate cu art.171". Se subînțelege că dacă nu au fost anexate actele ce atestă executarea parțială a tranzacției, acțiunii reclamantului nu i se dă curs. Însă, cu toate acestea, la momentul primirii cererii judecătorul nu poate cunoaște niciodată dacă este sau nu executată tranzacția, mai ales în mod parțial. Astfel, orice cerere de acest gen, chiar și în lipsa anexelor prevăzute de lit.d), se pune pe rol în modul garantat. Drept urmare, la etapa primirii acțiunii pînghii care pot fi utilizate la apărarea drepturilor părâtului care a executat parțial tranzacție nu lucrează. Ulterior, chiar dacă s-a dovedit că reclamantul nu a anexat dovezile de executare a tranzacției cererea nu este supusă restituirii.

Notează că art.489 alin (1) al Codului prevede că cererea de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil se examinează în regim de urgență, în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii, fără citarea părților. Acest termen nu este unul suficient și rațional din punct de vedere a asigurării apărării, inclusiv prezentarea dovezilor de executare a tranzacției, din partea părâtului (documentele bancare, etc.). Or, este o perioadă incompatibilă cu conceptul termenului rezonabil de judecare a cauzei.

Precizează că prin toate aceste dispoziții, este încălcat principiul egalității armelor în procesul civil, în sensul art. 6 al Convenției Europene a drepturilor omului și a art. 20 al Constituției. În afară de aceasta principiul egalității armelor în procesul civil prin prevederile art. 489-490 este lezat și mai mult dacă se ține cont de faptul că prin prevederile art. 490 alin (3) CPC se prevede special că în cazul dacă se refuză confirmarea tranzacției, instanța judecătorească pronunță o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs. Astfel, prin prevederile art. 489-490 CPC nu este prevăzută nici necesitatea motivării încheierii de admitere a acțiunii nici posibilitatea atacării încheierii de admitere, cu recurs. Această sintagmă creează pentru persoană o situație de incertitudine intrând în contradicție cu principiul previzibilității motiv pentru care este contrară și art. 23 din Constituție. În final, art. 489 și 490 ale Codului prevăd pentru instanțele de judecată numai posibilitatea confirmării sau respingerii cererii de confirmare a tranzacției, fără posibilitatea ca o atare cerere să fie admisă parțial. Iar lipsa posibilității legale de a admite parțial cererea creditorului nu asigură protecția dreptului de proprietate al debitorilor, mai ales celor cu bună-credință care au executat parțial sau integral o tranzacție (art. 46 al Constituției).

Consideră că Codul de Procedură Civilă la etapa primirii acțiunii de confirmare a tranzacției nu îi acordă o posibilitate reală instanței de a cunoaște adevărul privind executarea tranzacției din partea părâtului (numai dacă reclamantul dorește acest lucru), în continuare este

prevăzut un termen extrem de restrâns pentru examinarea cererii care nu îi dă posibilitate părâtului de a pregăti apărarea cuvenită, cu toate că dosarul se examinează fără citarea părților, iar în final cererea poate fi sau admisă sau respinsă fără posibilitatea ca o atare cerere să fie admisă parțial. Și chiar atacarea cu recurs în cazul admitterii acțiunii de confirmare a tranzacției nu este prevăzută în normele art. 489-490 CPC. Astfel, toate aceste soluții legislative contravin mai multor prevederi Constituției, în special art. 20, 23, 46 din Constituție.

Din textul încheierii contestate s-a constatat că instanța a emis încheierea contestată în temeiul prevederilor art. 488-489 ale Codului de Procedură Civilă. Drept urmare, Curtea Constituțională urmează a verifica constituționalitatea prevederilor art.488 alin (2) și 489 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă, prin prisma coliziunii dispozițiilor acestora cu cele ale art.20, 23 din Constituție. Iar prevederile art.490 trebuie să fie examinate prin prisma lipsei unei posibilități ca cererea de confirmare a tranzacției de împăcare să fie admisă parțial, dacă tranzacția este executată parțial ceea ce este contrar prevederilor art. 46 din Constituție.

În drept, își întemeiază cererea pe prevederile art.135 alin.(1) lit.g) al Constituției, art. 24-25 al Legii cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.g), art.38 alin.(1) lit.d) al Codului Jurisdicției constituționale, art.12¹ Codului de Procedură Civilă, solicită admiterea cererii, sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind verificarea constituționalității art.488 alin.(2), art.489 alin.(1) și art.490 Cod de procedură civilă a RM.

16.Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră necesar de a admite cererea înaintată de recurenta Kozlova Ludmila cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, din considerentele ce succed.

17.În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

18.Conform art. 135 alin. (1) lit.a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

19.Potrivit pct. 82 și 83 din Hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr. 55b/2015), Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să

refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

20. Raportând dispozițiile legale și statuările Curții Constituționale expuse mai sus la circumstanțele speței, Colegiul civil conchide că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și de sesizare a Curții Constituționale înaintată de recurenta Kozlova Ludmila, se încadrează în prevederile art. 12¹ Cod de procedură civilă, întrucât obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție – fiind o prevedere legală (art.488 alin.(2), art.489 alin.(1), art.490 al Codului de Procedură Civilă); excepția este ridicată de către Kozlova Ludmila – care deține calitate de recurent în speță; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

21. Astfel, în circumstanțele enunțate, Colegiul civil consideră că cererea înaintată de recurenta Kozlova Ludmila cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.488 alin.(2), art.489 alin.(1), art.490 al Codului de Procedură Civilă și sesizarea Curții Constituționale este pasibilă admiterii.

22. Subsidiar, instanța de recurs reține statuările Curții Constituționale expuse în pct.81 al Hotărârea pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr. 55b/2015), potrivit cărora Curtea a reținut că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

23. Așadar, Colegiul civil consideră necesar de a suspenda examinarea cauzei civile date în ordine de recurs, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională.

În conformitate cu prevederile art.12¹, art.269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,

dispune:

Se admite cererea înaintată de recurenta Kozlova Ludmila cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.488 alin.(2), art.489 alin.(1), art.490 al Codului de Procedură Civilă și sesizarea Curții Constituționale, cu expedierea sesizării privind excepția de neconstituționalitate și a cauzei civile în adresa Curții Constituționale.

Se suspendă procesul în ordine de recurs, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Moldovanu Lilian împotriva lui Kozlova Ludmila privind confirmarea tranzacției încheiate în procesul de mediere și eliberarea titlului executoriu, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională.

Încheierea în partea suspendării procesului poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție prin intermediul Curții de Apel Chișinău, în termen de 15 zile de la comunicare, iar în partea ridicării excepției de neconstituționalitate nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,

Președintele ședinței:

Judecătorii:

COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI

A. Panov

L. Pruteanu

I. Turcan